A°. 1830. N°. 13.

SURINAAM- SCHE KRANT.

VRIJDAG, DEN 12den FEBRUARIJ.

Algemeene Secretarij.

Den 11 Februarij, 1830.

Alzoo de navolgende Personen zich bij rekesten aan den Hoogen Raad der Nederlandsche West-Indische Bezittingen, hebben geadresseerd, met verzoek om tot Straatvoogden te worden benoemd, over de hierna volgende Slaven, als:

WILHELM ANDREAS HELCUS, over den Neger SASIBO, aangekomen hebbende de Plantaadje *Waijamoe*.

HENDRIK JOHAN JACOB BRAMM, over de kinderen van de Vrije Negerin MARTINA, met namen DOORTJE, ANDRESA en DAANTJE, en hare kleinkinderen, genaamd MARIA, AGATHA en AVANS; en

THOMAS BUTLER PARRIJ, over de Slavin BETTIJ, aangekomen hebbende de Plantaadje *Potosi*.

Zoo is het, dat de Hoogen Raad goedgevonden heeft, alvorens op die verzoeken te disponeren, op te roepen, al diegenen die vermeenen mogten, eenige redenen te hebben, om zich tegen dezelven te verzetten, om binnen den tijd van *veertien dagen*, na de dagteekening dezer, hunne schriftelijke oppositie ter Algemeene Secretarij in te zenden, zullende bij gebreke van dien, nadat gemelde termijn zal zijn verstreken, door den Hoogen Raad zoodanig worden gedisponeerd als bevonden zal worden te behooren.

De algemeene Secretaris,
G. A. VAN DER MEE.

Algemeene Secretarij.

Den 11 Februarij, 1830.

Alzoo *FREDRIK TAUNAIJ*, in qualiteit als generale gemagtigde van *JOHANNA ELISABETH ROEPEL*, Echtgenoote van, en buiten gemeenschap van goederen gehuwd, met *JOAN GERARD TELTING*, zich bij rekeste aan den Hoogen Raad der Nederlandsche West-Indische Bezittingen heeft geadresseerd, met verzoek om brieven van manumissie, voor de Negerin ALIDA, gemelde *JOHANNA ELISABETH ROEPEL*, in eigendom toebehoorende.

Zoo is het, dat de Hoogen Raad goedgevonden heeft, alvorens op dat verzoek te disponeren, op te roepen al degenen die vermenen mogten eenige redenen te hebben, om zich tegen hetzelve te verzetten, om binnen den tijd van *zes weken*, na de dagteekening dezer, hunne schriftelijke oppositie ter Algemeene Secretarij in te zenden, zullende bij gebreke van dien, nadat gemelde termijn zal zijn verstreken, door den Hoogen Raad zoodanig worden besloten, als bevonden zal worden te behooren.

De algemeene Secretaris,
G. A. VAN DER MEE.

Wijkmeesteren der Wijk L. D. *Tweede Gedeelte*, zullen op Maandag den *Vijftienden* dezer, een aanvang nemen met de omschrijving der Vrije Personen in hunne Wijk woonachtig, wordende de respective Bewoners herinnerd aan de Publicatie dd. 5 Maart 1828. en wel voornamelijk aan Art. 14, 15 en 16.

Paramaribo, 8 Februarij, 1830.

M. ABm. KEIJSER.
JOHs. ABRAHAMSZ.

PARAMARIBO, *11 Februarij*, *1830.*

In *Nederl. Staats Couranten* van Nov. l. l. leest men:

TURKIJE.

De afzonderlijke overeenkomst tusschen Rusland en de Porte wegens de regten der Vorstendommen, welke dezer dagen in Engeland voor het eerst in haar geheel is bekend geworden, geeft aan den *Times* de gelegenheid, om zijn oordeel over de strekking van den gesloten vrede op eene meer stellige wijze te doen kennen, dan hij gemeend heeft zulks op grond van het vredes-verdrag alleen te kunnen doen.

Na de verschillende bepalingen dier overeenkomst doorgeloopen, en bij elke derzelve betoogd te hebben, hoezeer zij, naar zijn inzien, strekte om den Russischen invloed op die gewesten te vermeerderen, en dezelve langzamerhand van de Ottomanische heerschappij onafhankelijk te maken, laat de *Times* zich aldus hooren.

» Wij hebben reeds vroeger beweerd, dat, bij de beoordeeling van de vredes voorwaarden, minder in aanmerking komt de vraag, of Keizer *Nikolaas* in de gegevene omstandigheden gematigd of ongematigd gehandeld heeft: dan wel eene tweede vraag, welke plaats namelijk het Russische Rijk, hetzij dan door de gematigdheid, hetzij door de ongematigdheid van deszelfs Beheerscher, op dit oogenblik in Azie zoo wel als in Europa bekleedt.

» En dan vinden wij, dat het Hof van St. Petersburg, door middel van eenige geschriften waaraan men den naam van verdragen gelieft te geven, op eene zeer beleefde wijze, aan de wereld heeft verkondigd, dat Moldavie en Wallachye niet langer aan Turkije, maar aan den Keizer van Rusland toebehooren; dat Turkije — hoe men het ook keere of wende, in Europa geen onafhankelijk bestaan meer heeft, maar voortaan de slaaf en lijfeigene van Rusland is. De Russen hebben krijgsbezetting in Turkije en de Vorstendommen; het burgerlijk bestuur, althans in deszelfs voornaamste takken, staat onder den invloed van Rusland. De Russische onderdanen zullen aan beiden zijden van den Donau voorregten genieten, waarvan de Turksche onderdanen uitgesloten zijn. De Sultan kan zijne slechts in naam bestaande magt niet uitoefenen; door zijne zoogenaamde bezittingen niet reizen; zijne zoogenaamde inkomsten niet ontvangen noch besteden, zonder vergunning van zijne opzigters. Geldboete en gevangenis — en welligt dwangarbeid — is het lot van den ongelukkigen *Mahmud*. *Wee den overwonnenen!*

» Men moet erkennen, dat de Kristenbewoners van Turkije, bij den val van het Rijk der ongeloovigen niets verliezen; geheel Europa had belang bij de vernietiging van eene barbaarsche en onkristelijke heerschappij.

» Maar Europa had er geen minder belang bij, dat die heerschappij door eene andere vervangen wierd, welke met de openbare rust en veiligheid bestaanbaar was. Sommigen hebben aan het herstel van een Grieksch Keizerrijk in Turkije gedroomd; wat Rijk aldaar opkome, is onzes inziens vrij onverschillig, mits het niet onder den invloed van Rusland sta.

» Doch het kwaad is geschied, en voor het tegenwoordige is de tijd voorbij, waarop de overige Mogendheden zulks nog zouden kunnen verhoeden.

» De Heer *Canning* was de ziel van het verdrag van Londen; indien die Staatsman was in leven gebleven, dan zoude hij, in weerwil van de belangzuchtige eischen van Rusland, het doel van dat verdrag hebben weten te bereiken, en den Russischen aanval op Turkije althans zoolang te vertragen, tot dat de overige Mogendheden gereed waren geweest, om denzelven gezamenlijk af te weren, of ten minste deszelfs schadelijke gevolgen te verzwakken.

MENGELWERK.

MIJN HEER DE REDACTEUR!

Ofschoon ik mij nimmer in deze Kolonie met eenig Dagblad - Mengelwerk, noch regtstreeks, noch zijdelings, heb ingelaten, omdat zulks in het jongst verloopene jaar, dorre bloeisems en zeer wrange vruchten aanbood, zoo wilde ik liefst mijnen tijd afwachten. Dit nu merkelijk bedaard zijnde, zou ik gaarne UEd. nu en dan iets toezenden, wanneer dezelven de aandacht uwer geachte lezers mogten waardig zijn, mij noemende,

Paramaribo, UEd. Dienaar,
5 Februarij, 1830. C. F. SCHMIDT.

UITTREKSEL eener lezing, uit de geschiedenis der TUINBOUWKUNDE (*History of Gardening*); door Sir *WILLIAM TEMPLE*.

(HET ENGELSCH VRIJ GEVOLGD.)

De genoegens der zintuigen wakkerden meer en meer aan, in gelijken schred, dat 's menschen vatbaarheid zich ook meer en meer tot beschaving ontwikkelde. Degenen, die zich tot de kunstvorming zich wende, vermeengde de natuur-tooneelen in die oorden, die hij bewoonde. Het aangename, gemak, sierlijkheid, ja pracht wierden eerst in den bouw (en waaruit al spoedig voortvloeide) bouworde bedacht — zoo zag men kunstgestichten en paleizen, als uit een niet oprijzen. Weldra wierden die opgevolgd door het op het sierlijkst bemeubelen van dezelven, door de kostbaarste schilderstukken en tapijtwerk, zoo aan wanden en vloeren, statuen en hetgeen wijders de beeldende kunsten daar bood. Bijzonder helde zich de schaal der verbeelding ook tot het vervaardigen van den zoo hui - als landtuin; de schitterendste tooneelen wierden den Sensualist ontrold, en weldra vertoonden zich de heerlijkste tafreelen van natuur en kunst, over de weelderigste landsdouwen verspreid; regts en links zag men al spoedig de bevalligste beeken, de bekoorlijkste wandeldreven omvlechten. — Bloemen, vruchten en andere boomen en heesters, wedijverden op het meest de velden tot de keurigste plantsoenen te scheppen; en zoo natuurlijke cascades als kunst-fonteinen voortdurend, den Oosterselijke hare hulde te offeren.

Het was op deze wijze dat de eerste geslachten der Assyrische vorsten, omtrent 1000 jar. voor C. geboorte, hunne dagen versleten, na de behaalde overwinningen van NINUS en SEMIRAMIS, tot dat hun rijk overging tot de Meden; — zoo sleten de laatste dagen en SCIPIO, LUCULLES, AUGUSTUS, DIOCLESIAN, enz., in zulke beeldederige Goden vormingen. Zoo wende den groote HENDRIK den Tweede, na den afloop zijner oorlogen met Spanje, zijne gedachten landswaarts. Ook zoo versleet een der magtigste koningen van Marocco, zijne beste dagen op eene der sierlijkste buitenverblijven, en gaf gehoor (audientie) te midden eener groep der schoonst gegroeide oranje boomen, omzoomd door ribbelende beeken met dartelende visschen bezaaid, en het welriekendst groen. EPICURUS leefde schier altoos op zijn buiten: daar was het, dat hij zijne hoofdstudien volvoerde, en zijne wijsgeerige lessen uitdeelde: de koelheid der lucht, de verschillende welriekende voorwerpen, — het zachte groen der velden, het onbezwarend voedsel, de gezonde oefening van tuin - werkzaamheden en wandelingen; maar boven alles, de afgetrokkenheid van zorgen en bezoeken, al dit deed den mensch voortdurend, meer en meer veredelen. Alhoewel men wil, dat EPICURUS de eerste zonde geweest zijn, die eene tuin in Athene, omtrent 360 jar.

voor C. geboorte, zoude hebben aangelegd, zoo waren er echter reeds vele buitens (villa's) door onderscheidene inwoneren dier plaats, vóór hem aangelegd; en was ook het huisselijk gebruik en nut van dezelven, reeds van de oudste tijden bekend, ja zelfs, voor dat men zich tot den aanbouw van granen of den veeteelt had toe gelegd, als de meeste der aangename en welsmakendste voedsels van die gewesten daar biedende, waardoor het vrij spoedig van den vorst tot den burger afdaalde, en weldra wierden de bewoners der verschillende landen en kusten, Tuiniers.

Wij lezen in de gewijde oorkonde, veel over de tuinen van SALOMO, circa 1010 jar. voor C. geboorte; doorplant met de schoonste vruchtgewassen en versierd met den zwier der schitterendste fontein-stroomen. Daar bragt hij zijne spaaruren door, in godvruchtige overdenkingen, en wel ontwijfelbaar ontvouwde hij daar zijne heilig vermogens, toen hij voor den nakomeling zooveel wijsheid ontspande.

Zoo zijne gebouwen als tuinen, waren verfraaid met alles wat tot versiering en verlustiging verstrekken konde, en het is niet onmogelijk, dat de *Paradijzen*, door STRABO zoo veelmalen aangehaald, aangelegd wierden door deze wijze vorst. (1)

Waar zich het eigenlijke Paradijs bevond, wordt ons juist niet bijzonder uit de gewijde Bladen verduidelijkt; echter wat belangt de aard en soort dier plaats, hierover is een klaarder denkbeeld te vormen, daar het meer dan waarschijnlijk is, dat het woord Paradijs, uit het Persisch haar oorsprong heeft; ook XENOPHON, en andere Grieksche schrijvers, bezigden dit woord bij wijze van schildering, voor aangename verblijven en oorden van uitspanning der Oostersche vorsten. STRABO, zegt onder anderen, in zijne beschrijving der stad Jericho: *Ibi est palmetum, cui immistae sunt etiam aliae stirpis Hortenses, locus ferax, palmis abundans, spacio stadiorum centum, totus irriguus, ib est Regi et Balsami paradisus*, — en wijders *per margine*, het zoude zijn, *prope Libanum et paradisum*.

De geschiedenis herinnert ons veelvuldig de beziging van het Paradijs-woord, en wel bijzonder waar verhaald wordt, dat ALEXANDER de Groote, de graftombe van CYRUS hebbende bezocht, omtrent 330 jar. voor C. geboorte, zulks in een Paradijs vond, zijnde eene niet zeer hooge toren, en overlommerd door een aantal boomen, enz., zoo dat men ter dier tijde door dit woord, eene ruimte of uitgestrektheid van grond wilde duiden, versierd en bewassen met het schoonste boomplantsoen en, hetzij door de natuur aldaar zoo gevormd, of door kunst aangelegd, of met bloemen en bloemdragende heesters van de schoonste kleuren en geuren beplant, en aldus de heerlijkste tuinen en buitens het oog daar boden, doormengd van geliefde wandeldreven en kleine gemengde boschadiën het oog streelde.

De aloude geschiedenis deelt ook in het breede mede, dat SEMIRAMIS de eerste zou geweest zijn, die deze aanbouw in en door haar rijk heeft ingevoerd; ja, zij was zoo bijzonder voor die stad- en landversiering ingenomen, dat overal in die landen en provincien, die zich onder haar, door het zwaard moesten bukken, en, zoo het geschiedverhaal luid, wel eene uitgestrektheid omvatte van Babylon tot de Indiën, omtrent 558 jar. voor C. geboorte, aldaar tuinen en villa's alom wierden aangelegen; en de assyrische prinsen onderhielden deze uitgestrekte kweekkunst, tot dat naderhand één hunner, den meer geregelde Tuinbouw, in een beknopter en smakelijker bestek aanlegde: want eene echtgenoot gehuwd hebbende, wien hij bijzonder beminde, en die uit eene dier provincien voortkomstig was, alwaar dusdanige paradijzen of tuinaanleggingen in groote volmaaktheid waren, zoo konde deze prinses zich niet verlustigen binnen de trieste muren van Babylon (waarin de assyrische vorsten zich voorheen als hetware opsloten) en deed toen tuinen overal voor haar aanleggen, niet alleen om zijne paleizen, maar zelfs op terrassen, die hij over verwulfbogen liet beleggen en met aarde deed aanvullen; ja tot boven op de hoogste torens, alwaar men de heerlijkste vruchtboomen en bloemgewassen plantte, welkers geuren de steden aanhoudend met de ochtendaauw reeds begroette; uit dit tijdvak ontsproten die op hoogtens zoo kostbaar aangelegde tuinen, waarvan ons het gewijd verhaal, zoo ruim gewaagd.

Deze landelijke kunstgewrochten waren dus niet onwaarschijnlijk geboortig uit een dier provincien van Chasimir of Damascus, alwaar steeds de schoonste aardvoortbrengselen van het Oostersch gebied, voor den vreemdeling gekweekt wierden, en toen ook reeds met den naam van het Oostersch Paradijs bestempeld wierd, en wel bijzonder, uit hoofde van de ongemeen vruchtbare gronden, de gelukkige ligging der gebergten, de hoeveelheid der beeken en riwieren, enz. (1)

(1) Men herinnere zich zijne geleerde plantkundige beoordeelingen, van den Ceder tot het minste kruidje, in zijne *Proverbia*.

(1) Zie deze schildering breeder in *Memoires de Chasimir*.

ADVERTENTIEN.

TRANSPORTEN.

Den 8sten Februarij, 1830. *E. S. MOORLANDER* en *C. L. G. LINCKERS*, qq., voor *CATHARINA BOELLARD*, eerder Wed. van *TEUNIS KRACHT VISSCHER*, thans Echtgenoote van *ADOLPHUS BIERMAN*, te *'s Gravenhage*, aan *L. G. VISSCHER*, Hoogleeraar te *Leuven*, van 1/20 in de Plantagien *Visschershaven* en *Misgunst*, gelegen in de *Motkreek*, en *Saphir*, gelegen in de beneden *Commewijne*.

Den 9. *C. MORTIER*, aan *P. DU BUS*, van de helfte in het Huis en Erf, aan de *Watermolenstraat*, bekend onder Lr. B. N°. 7.

» *N. L. BRAAM*, Exploict. bij den *Hove van Civiele en Crimineele Justitie*, aan *J. H. ROOSWIJK*, van het Huis en Erf, aan de Voorstad *Zelandia* of *Combé*, aan de groote Rijweg, Lr. A. N°. 19.

HIJPOTHEEKEN.

Den 8sten, *C. LIONARONS*, qq. boedel *Jb. LIONARONS*, Eerste Hijpotheek, op het Huis en Erf, aan de *Gravenstraat*, bekend onder Lr. B. N°. 45, ten behoeve *Weesmeesteren der Nederlandsche Israëlitische Gemeente*, voor diverse minderjarigen.

» *E. S. MOORLANDER* en *C. L. G. LINCKERS*, qq., voor *HELENA IDA UISELIUS*, Wed. *JOHANNES BERTRAM RETEMEIJER*, qq., voor *L. G. VISSCHER*, ten behoeve van *DANIEL GILDEMEESTER*, en *EVERHARD AREND HOOGLAND* te *Amsterdam*, op ⅞ gedeelten in de Plantaadjen *Visschershaven* en *Misgunst*, aan de *Motkreek*, en *Saphir*, aan de beneden *Commewijne*.

Den 9. *ALFRED J. H. BERTHOUD*, Ampliatie Hijpotheek op de Plantaadje *Bokswijde* en Grond *Zorg en Hoop*, en onder nader verband der Plantaadjen *Kleinslust*, en daarop behoorende Slaven, ten behoeven de Particuliere W. I. Bank.

Den 10. *Q. G. PICHOT*, voor *J. C. VAN LINCK*, op het halve aandeel in de Plantagie *Hamburg*, in rio *Saramacca*, ten behoeven *INSINGER EN Co.*

Paramaribo 11 Februarij, 1830.
De fung. Secretaris,
G. S. DE VEER.

N. L. BRAAM, Exploicteur bij den *Hove van Civiele en Crimineele Justitie, dezer Kolonie*, zal op Vrijdag, den 19 Februarij 1830, 's morgens de Klokke *Half Negen* uren, ter Kastelenije van het *Hof van Civiele en Crimineele Justitie*, publiek bij Executie verkoopen:

Een *HUIS* en *ERF*, staande en gelegen, alhier aan *Paramaribo*, aan de *Weidestraat*, bekend onder Lr. D. N° 256; aankomende GEORGE NICOLAAS WOHLFART, JOHANNA PETRONELLA WOHLFART, in privé en als gemagtigde van JOHANNES FRANÇOIS VAN WOHLFART, te zamen Erfgenamen van JOHN NICOLAAS WOHLFAHRT.

Een *HUIS* en *ERF*, staande en gelegen aan de *Klipsteenestraat*, Lr. C. N°. 22; aankomende *FREDRIK JOHANNES STUGER*.

De *OPSTALLEN*, staande op het van den Lande in Erfpacht bezetene Erf, gelegen aan *Paramaribo*, op den hoek van de *Heeren-* en *Klipsteenenstraten*, bekend onder Lr. .... N°. ...., aankomende FREDRICH HENRICH AUGUST ROEBEN.

Paramaribo, 11 Februarij, 1830.

KURATORS DER ALGEMEENE WEES-, DESOLATE- EN ONBEHEERDE BOEDELS KAMER DEZER KOLONIE, zullen op Donderdag, den 18den dezer, ter voorschreven Kamer, des namiddags ten *Vier* uren, door de Vendumeesteresse de Weduwe C. S. GOMPERTS, publiek doen verkoopen: Meubelaire Goederen, Mans- en Vrouwen Kleederen, enz., enz., aankomende de navolgende Boedels, als: den gerepudieerden gemeenschappelijken Boedel *J. H. O. GREEBER* en nagelatene Huisvrouw *S. J. C. SIVENNICKE*; *F. C. J. BECKER*; *SAMUEL ROBLES DE MIDINA, Jr*; de Vrije *SEBA VAN H. C. FLOHR*; en *D. J. VAN PRAAG*.

Alsmede een Tent Corjaal, aankomende laatstgenoemden Boedel.

Voorts diverse in den Boedel ISAIJ ABRAHAMS gevondene Horlogiën, waar van de eigenaren, ofschoon door driemaal herhaalde Advertentiën opgeroepen, zich niet hebben bekend gemaakt.

Paramaribo, 10 Februarij, 1830.
C. A. FISCO, 2de Commies.

KURATORS DER ALGEMEENE WEES-, DESOLATE- EN ONBEHEERDE BOEDELS KAMER DEZER KOLONIE, zullen op Donderdag, den 18den dezer, ter voorschreven Kamer, des namiddags ten *Vier* uren, door de Vendumeesteresse de Weduwe C. S. GOMPERTS, publiek doen verkoopen: Meubelaire Goederen, Mans- en Vrouwen Kleederen, enz., enz., aankomende de navolgende *Desolate Boedels*, als: HENDRIK PETRUS VAN OMMEREN, JOSEPH CHARLES ALBERTUS, MATHEUS THEODORUS VAN 'T KRUIS, GEORGE VAN ADNEIJ, J. BARGTOWN, CHRISTIAAN ABINIÉ, LAMBERTUS KRAAG, PIERRE GERRAERDS, ANTJE MOL, LOUIZA VAN RUDDEN, CATRIJNTJE CATHARINA VAN OEHLERS, CECILIA VAN WALTER KENNEDIJ en CHRISTIANA JOHANNA VAN GREEVE.

Van alle welke Boedels er geene genoegzame Goederen gevonden zijn, om Crediteuren te kunnen oproepen.

Paramaribo, 10 Februarij, 1830.
C. A. FISO, 2de Commies.

PARNASSIJNS DER NEDERLANDSCHE ISRAELITISCHE GEMEENTE, zullen aan de minst Inschrijvende aanbesteden: *Het weder opbouwen van zeker Huis, aan de Keizerstraat, naast de Kerk hunner Gemeente, alsmede het leveren der daartoe benoodigde Bouwstoffen en Materialen*, — waarvan het bestek en de lijst der materialen, dagelijks, voor een ieder ter *visie* ligt, ten huize van den Thesaurier, den Heer C. LIONARONS, alwaar mede de Inschrijving-Billetten zullen worden aangenomen, tot Donderdag, den 18den dezer.

Paramaribo, 11 Februarij, 1830.
De Secretaris van de Gemeente voornd.
S. Z. SOESMAN.

De Ondergeteekende zal aanstaande Woensdag den 17 dezer, 's namiddags ten 4 uren, door den Vendumeester M. A. SALOMONS, ten huize aan de *Krom Elleboogstraat*, bekend onder Lr. A. N°. 108, op VENDU verkoopen:

Wel onderhoudene Meubelen, Glaswerk, Pleetgoed, en wat verder ten voorschijn zullen worden gebragt.

Paramaribo, 10 Februarij, 1830.
P. C. AUSTIN.

ELISABETH SIMONS vertrekt.

ELISABETH DE JONGH vertrekt.

MARGARETHA DE JONGH vertrekt.

SCHEEPS-TIJDING.

UITGEZEILD.

Den 12den dezer, het Schip Maria, Kapt. E. Reeves, naar Rotterdam: lading: 195 vaten Suiker, 10 balen sch. en 10 dito vuile Katoen.

Ter Drukkerij van de Erven C. J. FUCHS.